

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krištofjeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Italijani zapuščajo Makalo

Zaradi vedno hujšega pritiska Abesincev so Italijani umaknili svoje čete iz Makale in pustili tam samo nekaj Askarov

London, 18. januarja. z. Reuterjev poročila iz Addis Abebe: Čeprav vladni krogi o tem molče, se vendar zdi, da so čete rasa Ajela že prispele v okolico Aksuma. Italijani so delno izpraznili Makalo in pustili tam samo nekaj čet askarov.

Vesti iz italijanskega vira, da je v pokrajini Godžamu nastala vstaja, se delno potrjujejo, abesinski vladni krogi pa upajo, da bo upor zadušjen in obnovljen red. Informacije iz bolj oddaljenih pokrajin prihajajo počasi zaradi cenzure.

izvršili stroge policijske preiskave. Kakor vse kaže, bodo sledile še nadaljne aretacije. V javnosti so izzvale vesti o teh aretacijah in zaradi veliko senzacija. Zarota, ki se je imela širiti predvsem med vojaškimi krogi, bi bila morala privedi do prevrata že tekom lanskega leta. Preiskavo proti zarotnikom vodi vojaški preiskovalni sodnik Marinov.

Notranji minister Sapov je vesti o zaroti in aretacijah potrdil. Ministrski predsednik

Kjoseivanov je napovedal, da bo izdal tudi uradni komunik.

Velik vohunski proces v Bolgariji

Sofija, 18. jan. t. Pred sodiščem v Burgasu se je pričel danes proces o znani vohunski aferi. Na trgu pred sodiščem se je zbrala velika množica naroda. Ob 9. so pripeljali v sodno dvorano pod močno stražo orožnikov obtožence, ki so imeli na nogah težke okove. Na zahtevo državnega tožilca je razprava tajna. Že dopoldne so bili zaslišani vsi obtoženci. Na procesu nastopa okrog 30 prič. Obrambo obtožencev je prevzel bivši ministrski predsednik Aleksander Malinov. Nacionalisti so priredili danes proti njemu burne demonstracije. Policija je morala ponovno intervenirati. Po vsej Bolgariji vlada za ta proces silno zanimanje.

nisti za svojo akcijo v Jugoslaviji. V teh navodilih se med drugim pravi, da morajo komunisti tam, kjer jim pride policija na sled in razbije njihovo organizacijo, s terorističnimi dejanji dokazati, da se obstojajo. Izgleda, da je tudi ta napad na policijske stražnike v duhu teh navodil. Eden izmed aretiranih napadalcev je policiji že dobro znan in je bil svojočasno obsojen zaradi ilegalne komunistične akcije na 7 let robije.

Eden: napadalec ne sme dobiti nagrade

London, 18. januarja. A.A. Reuter poročila: Zunanji minister Eden je imel sredi pred svojimi volilci v Limingtonu velik govor, v katerem je orisal stališče Anglije v abesinskem sporu in dejal med drugim:

Storiti moramo vse, da pridemo do sedanja spora, s katerimi se mora baviti Društvo narodov, z nekega višjega stališča. Pri njihovem reševanju pa ne smemo prezreti nekih važnih točk. Ti dve bistveni točki sta: 1. ne smemo dovoliti, da bi napadalec dosegel s svojimi namerti uspehe 2. člani Društva narodov morajo biti v svojem skupnem sodelovanju tako močni in tako složni, da morejo nuditi vsakemu sedanjemu in bodočemu napadalcu dokaz, da so se miroljubna pogajanja, ne pa napad sredstvo za mirno rešitev sporov. Dovolite, da to zadnjo točko podčrnam. Ravnanje moramo od vsega začetka ako, da bomo lahko z zanesljivo računali na sodelovanje v Zenevi zastopanih držav ne le v besedi, temveč tudi v delih in da bodo z nami vred sodelovale pri politiki miru in odredile vse ukrepe, ki so potrebni za okrepitev miru.

Rudyard Kipling umrl

London, 18. januarja. z. Danes kmalu po polnoči je po kratkem trpljenju na posledicah operacije umrl slovit angleški pisatelj in Nobelov laureat Rudyard Kipling. Pokopnik je bil rojen leta 1865 v Bombaju. Potaval je mnogo po svetu in na podlagi bogatih izkušenj je napisal več znamenitih del. Zaslouel je že s prvo knjigo »Eho« ki je povzročila pravo senzacijo in čez noč je bil eden najslavnejših pisateljev sveta. Leta 1907 je prejel Nobelovo nagrado za literaturo.

Vremensko poročilo

(Jugoslavenskega zimsko-sportnega saveza in v Zveze za tujski promet 18. jan.)
Bistrica—Boh. jezero: 1 C. zelo oblačno, mirno, zapadlo 4 cm snega.
Komna: sneži, zapadlo 20 cm novega snega.
Bled—Jezero: 2 C. dežuje.
Poljuka: — 1 C. sneži, jugozadani veter, 30 cm snega, smuka prav dobra, skakalnica uporabna.
Rateče—Planica: 0 C, barometer stoji mirno, drobno mede, 2 cm južnega snega na 10 cm srenja.
Vršč, Krnica in Tamar: 10 cm južnega snega na 25 cm srenja.
Kranjska gora: 0 C, barometer stoji mirno, mede, 2 cm južnega snega na 10 cm podlagi srenja.
Erjavčeva koča na Vršču: — 8 C. sneži, na 25 cm podlagi srenja zapadlo 25 cm snega.
Staničeva koča: na Triglavu: zapadel suh sneg, koča oskrbovana, Krvavec: sneži.
Zelenica: — 5 C. 70 cm snega, na stari podlagi 20 cm pršica, oblačno, smuka dobra.
Velika planina: sneži, zapadlo 10 cm novega snega.
Kamniška Bistrica: oblačno, temperatura pada.
Pohorje: — 3 C. jasno, vetrovno, 10 cm snega, smuka neugodna.
Klopi vrh: — 3 C. oblačno, 15 cm srenja.
Senjorjev dom: — 6 C. jasno, na 30 cm podlagi 20 cm pršica, smuka prav dobra.
Koča na Pesku: — 5 C. oblačno, vetrovno, 25 cm pršica na 20 cm podlagi, smuka prav dobra.
Peca: — 4 C. oblačno, mirno, 15 cm pršica na 55 cm podlagi, smuka izborna.
Planica, Dom SK Ibrje: zapadlo 50 cm snega.
Poljuka: sneži.
Bled: med dežjem sneži.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZNA
Curih, 18. januarja. Beograd 7.-, Paris 20.25, London 15.20, New York 306.75, Bruselj 51.80, Milan 24.50, Madrid 41.98, Amsterdam 308.80, Berlin 123.65, Dunaj 57.10, Praga 12.74, Varšava 57.05, Bukarešta 2.50.

Badoglio padel v nemilost?

London, 18. jan. o. »United Press« ima iz Rima poročilo, po katerem bo v najkrajšem času izvršena sprememba pri vrhovnem poveljstvu italijanske vojske. Maršal Badoglio, ki je pred kratkim prišel v Vzhodno Afriko, bo odpoklican. Kot naslednik maršala Badoglia bo imenovan bržkone državni podtajnik pri ministrstvu vojske general Baistrocchi. Kot drugi kandidat za to mesto se imenuje general Graziani, ki se je doslej izkazal za dobrega kolonialnega stratega.

slednik maršala Badoglia bo imenovan bržkone državni podtajnik pri ministrstvu vojske general Baistrocchi. Kot drugi kandidat za to mesto se imenuje general Graziani, ki se je doslej izkazal za dobrega kolonialnega stratega.

Notranje politično pomirjenje Bolgarije

Sofija, 17. januarja. t. Ministrski predsednik in zunanji minister Kjoseivanov je sprejel danes dopoldne zastopnike tiska in jim dal daljšo izjavo o programu svoje vlade. Rekel je med drugim:

»Vlada ima namen normalizirati notranje politični položaj v Bolgariji. To hoče doseči s pomirjenjem duhov. Med narodom mir že vlada. Pa tudi politični svet

se noče prenatlagiti v delu za ponovno pridobitev nekdanjih pravic. Naša vojska smatra, da je dovršila svoje delo in se namerava sedaj popolnoma umakniti v vojašnice. K temu so mnogi doprinesle tudi nekdanje politične stranke, ki priznavajo napake, ki so jih storile in pristajajo na to, da vodijo svojo akcijo strogo v okviru državnih interesov. Volitve bodo

Nemčija zopet v ospredju

V Londonu so zelo vznemirjeni zaradi naklepov Nemčije, ki hoče izsiliti nove koncesije

Pariz, 18. januarja. z. Dopsnik »Eho de Paris« poroča iz Londona: Vzhodno-afriški problem je stopil močno v ozadje, ker smatrajo v odličnih londonskih krogih trenutno za pravo in največjo nevarnost le Nemčijo. Ugotov. leno je, da dobiva angleška vlada v

zadnjih dnevih tajne in skrajno vznemirljive informacije o naklepih Nemčije. V Londonu so prepričani, da bo Nemčija v kratkem zasedla demilitarizirano Porenje, obenem pa uveljavila tudi svojo zahtevo, naj se ji vrnejo kolonije in izpremenijo meje na vzhodu.

Francoska in angleška demarša v Berlinu

London, 18. januarja. r. Britanski poslanik v Berlinu sir Eric Phipps je poselil nemškega ministra in mu sporočil točno vsebino razgovorov med Francijo in Veliko Britanijo o medsebojni pomoči na Sredozemskem morju. Pri tej priliki je dejal, da se je izmenjava misli med obema omenjenima državama izvršila na osnovi § 3 čl. 16 pakta DN in da se je v glavnem nanašala na nevarnost napada na Sredozemskem morju. Nadalje se je britanski poslanik pomudil pri dejstvu, da se vprašanje medsebojne pomoči med Veliko Britanijo in Francijo ni nanašalo na Porenje. Pri tej priliki je britanski poslanik opozoril tudi na kampanjo nemškega tiska, ki napoveduje kršitev statutov o demilitariziranem pasu.

V tukajšnjih krogih trdijo, da je nemška vlada to ustno noto sprejela samo na znanje, odgovorila pa ni. Nadalje trdijo, da je tudi francoski poslanik v

Berlinu izvršil slično demaršo. Pariz, 18. januarja. o. Današnji listi poročajo, da je francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet posetil državnega tajnika nemškega zunanjega ministrstva Büllowa in mu v imenu francoske vlade izjavil, da francosko-ruski pakt v nobenem pogledu ne ogroža Nemčije. Prav tako je naglasil, da se govori med francoskim in angleškim generalnim štabom nanašajo samo na italijansko-abesinski spor ter zaradi tega v nobenem pogledu ne predstavljajo kršitve locarnske pogodbe. Nemška vlada je vzela to službeno pojasnilo francoske vlade na znanje. V pariskih političnih krogih pa opozarjajo, da hoče ostati Nemčija zvesta locarnski pogodbi pod pogojem, da store to tudi vse ostale podpisnice te pogodbe. Ker pa Nemčija ni več članica Društva narodov izraža željo, da bi se locarnska pogodba v tem pogledu v sporazumu z vsemi državami podpisnicami primerno modificirala.

Podrobnosti o krvavem dogodku v Zagrebu

Zagreb, 18. januarja r. O dogodku, ki se je včeraj odigral v Zagrebu se doznajajo naslednje podrobnosti:

Na banko upravo je prišla včeraj dopoldne večja deputacija brezposelnih čevljarških pomočnikov, ki je izročila banki upravi spomenico, v kateri zahtevajo zaščito pred veliko inozemsko industrijo, ki jim odjeda kruh. Pred banko upravo se je zbralo okrog 150 brezposelnih, ki so se nato razkropili na vse strani. Ena skupina, v kateri je bilo kakih 20 do 30 ljudi, je krenila v spodnje mesto. Policijski stražnik Fran Ratajca je bil v tem času baš na službenem obhodu po Bogovičevi ulici. Ko je opazil demonstrante in slišal razne komunistične vzklike, je pristopil v družbi nekega drugega policijskega stražnika k demonstrantom in jih mirno in vljudno pozval, naj bodo pametni in naj se mirno razidejo. Demonstrantje pa se niso zmenili za njegov vljuden opomin, marveč so začeli oba policijska stražnika psovati in še hujše demonstrirati z raznimi komunističnimi in protidržavnimi vzkliki. Ko sta se dva demonstranta celo dejansko lotila stražnika, ki je spremljal Ratajca, ju je aretirar ter ju hotel odvesti na policijsko stražnico. Demonstrantje pa so oba stražnika ta koj obkolili ter zahtevali, naj aretiranca izpuste. Ratajca je hotel stražniku, ki je vodil oba aretiranca, zaščititi hrbet ter je stopal za njim. V tem trenutku je padlo več strelcev. Kdo je streljal še ni znano.

En strel je zadel Ratajca v hrbet, tako da se je na mestu zgrudil. Imel je še toliko moči, da se je znova postavil na noge ter stopil v bližnjo brivnico, kjer se je zgrudil na stol in kmalu nato padel v nezavest. Demonstranti so se nato razbežali na vse strani. Kako so se dogodki razvijali dalje je razvidno iz že objavljenega komunikeja. V zvezi s preiskavo o tem dogodku je policija aretirala že več oseb. Podrobnosti preiskave se drže za enkrat še v strogi tajnosti. Vse kaže, da sta napade na Ratajca in Bobiča izvršila dva različna napadalca, ki sta najbrže imela še druge pomočnike. Na to kaže zlasti dejstvo, da se je napadalec na Bobiča takoj po zločinu preoblekel in je imel pri aretaciji na sebi drugi plašč, kakor pa v času napada. Pri policiji se je javilo več prič, ki so opisale napadaleca kot Ratajca. Soglasno ugotavljajo, da je bil to neki mladenič, star okrog 20 let, in zelo majhne postave. Dosedanja preiskava jasno kaže, da ne gre za spontan incident, marveč za sistematično organizirano akcijo komunistov. Kakor znano, je zagrebska policija pred kratkim odkrila centralno omladinsko komunistično organizacijo za Jugoslavijo in komunistično organizacijo za Hrvatsko in Slavonijo. Iz objavljenih komunikejev zagrebske policije se je dalo sklepati, da je policija s tem razkrila glavno komunistično gnezdo. Ta krvavi dogodek je docela v skladu z navodili, ki so jih dobili komu-

Abesinske zmage v italijanski luči

Kim, 18. januarja. A.A. Ofenzivo generala Grazianija so sprejeli v vsej Italiji z velikim navdušenjem. Italijanski listi poudarjajo, da se bodo prave posledice te zmage in ofenzive pokazale šele kasneje. Listi so mnenja, da bo ofenziva generala Grazianija velikega pomena na razvoju vojnega položaja ne le na somalskem bojišču, temveč tudi na ostalih abesinskih bojiščih.

Doslej je italijansko južno bojišče tvorilo vzbočeno črto in bila zaradi tega izpostavljena na eni strani napadom dedžasa Bejena, na drugi strani pa generala Nasiba. S svojimi najnovejšimi uspehi je general Graziani popravil italijansko črto tako, da sedaj ni več izpostavljena napadom z boka. Razen tega izpreminja zmaga generala Grazianija položaj na vzhodno afriškem bojišču iz temelja. Inicijativa je zopet v rokah Italijanov, ki so sedaj zopet gospodariji na južnem bojišču.

»Messager« ugotavlja, da dosednji rezultati te ofenzive znatno popravljajo položaj Italijanov na južnem bojišču.

Anglija naglo utrjuje svoje postojanke v Egiptu

Pariz, 18. januarja. r. Pred nekaj dnevi so dobile britanske čete v Egiptu olajšanje kakih 20.000 mož, včeraj pa se je v Aleksandriji začelo izkrcavanje še ene pehotne brigade, ki ji poveljuje general Howard.

tansko-egiptska vojaška pogodba, neobhodno potrebna glede na življenske interese pomorskega in kopnega prometa v britanskem imperiju.

Vznemirjenje v Rimu

Kim, 18. januarja. r. Tukajšnji politični krogi so zelo vznemirjeni zaradi povečanja angleških posadk v Egiptu. Danes je prispelo v Egipt nadaljnjih 3.000 mož angleških kolonialnih čet. Angleži imajo sedaj v Egiptu okrog 75.000 mož. Po informacijah rimskih vojaških krogov nameravajo Angleži povečati svoje čete v Egiptu na 100.000 mož, tako da bodo imeli na egiptski meji enako število, kakor ga imajo Italijani ob libijski meji.

V severovzhodnih krajih Egipta naglo utrjujejo važne strateške točke. Po najnovejših olajšenjih cenijo celotno število britanskih čet v Egiptu na 60.000 mož, vštete pa niso britanske čete v Sudanu, ki jih prav tako stalno ojačujejo.

V poučenih krogih izjavljajo, da sta glavna namena teh ukrepov zavarovanje pred morebitnim napadom na egiptski Sudan in okrepitev ugleda Velike Britanije v Egiptu, da se čimprej sklene nova bri-

temveč obenem tudi presoditi upravičenost italijanskih pritožb in zahtev. Namen tega je torej odgoditi petrolejske sankcije, dokler ne bi ta komisija opravila svojega poslanstva in predložila svojih mirovnih predlogov.

Listi neprestano omenjajo možnost belgijske in vatičanske intervencije za nove poizkuse mirne ureditve sredozemskega konflikta.

Petrolejske sankcije

Z vzajemnim prizadevanjem Francije in nekaterih drugih držav bodo naibžje odgodene

Pariz, 18. januarja. r. Francoski listi posvečajo veliko pozornost petrolejskim sankcijam. Pravi, da so sankcije odvisne najbolj od izida debate ameriškega kongresa o nevtiralnostnem aktu. Italiji naklonjeni listi skušajo dokazati nemogućnost izvajanja petrolejskih sankcij in zastopajo italijansko stališče, da bi morala posebna komisija DN oditi v Abesinijo in proučiti ne samo način tamkajšnjega vojakovanja, kakor pravi neguš,

še poostriti. Če bo Eden v Zenevi samo čakal, da kdo drug predlaga poostritev sankcij, in bo nato še naknadno zahteval odobritev angleške vlade, ne bo moglo pripraviti Italije do tega, da bi opustila svojo nadaljnjo akcijo, proti Abesiniji. Na drugi strani bodo imele ostale države ogromno škodo zaradi dosedanjega izvajanja gospodarskih in finančnih sankcij, angleška vlada pa bo morala v tem primeru izvajati posledice.

Angleška opozicija za poostritev sankcij

London, 18. januarja. r. Po informacijah iz vladnih krogov angleška vlada v Zenevi ne bo forsirala poostritev sankcij proti Italiji. Angleški opozicijski tisk je zaradi tega ogorčen in zahteva, naj Eden v Zenevi ne čaka, da bi kdo drug predlagal petrolejske sankcije, nego naj jih sam čim prej izposluje, ker se mora vojna v vzhodni Afriki čim prej končati. Če je angleška vlada priznala, da sedanje sankcije niso rodile nikakega pozitivnega rezultata, je logično, da je treba sankcije

Bivši bolgarski notranji minister aretiran kot vodja zarotnikov

Sofija, 18. jan. t. Bolgarska policija je odkrila novo zaroto, ki sicer ni več aktualna, ki pa je značilna za bolgarski notranje-politični položaj. Zarota je bila naprejena proti vladni Andreja Toševa in sta jo zasnovala, kakor zatrjujejo bolgarski listi, bivši notranji minister polkovnik Krum

Kolev in njegov vojaški tovariš polkovnik Radoslav Kalendarov. Zaradi sporov, ki so nastali med zarotniki, pa je njihov prevratniški načrt propadel. Policija je sedaj zbrala dokaze proti zarotnikom in sredi sta bila Krum Kolev in Kalendarov aretirana. Na njunih stanovanjih so policijski organi

Od doma je pobegnil 12 letni rejense Fran Likon, ki ga je imela v oskrbi Kristina Kozarijeva. Skušal je 2-3-krat pobegniti od doma. Predvčeršnjim se mu je namera posrečila. Fant je šihke postave, oblečen v precej ponošeno obleko. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči policiji.

Boj s tihotapci. Včeraj se valelet preglednik finančne kontrole Andrej Premelj na svojem službenem obhodu pri Treh ribnikih na dva čumljiva moška. Takoi ju je ustavil in jima ukazal naj pokažeta kaj nosita v nahrbtnikih. Oba sta se postavila v bran in mu grozila, da ga bosta vrgla v vodo. Preglednik Premelj ni izgubil pripravnosti, da hja ampak je šel posumnno nad nju s sabljo, ker samokresca ni imel pri sebi. Končno sta se tihotapca prestrašila in pobegnila, ter pustila na mestu togi tihotapki plan: V nahrbtnikih ja bilo 56 SNG kumulativ kamencov, 290 vžigalnikov in 500 igralnih kart, avstrijskega izvora.

Nujne potrebe Bele krajine

Neštete prošnje za pomoč ostajajo skore vedno neizpolnjene

Metlika, 15. januarja.

Vredna na periferijo interesov dravske banovine se mora Bela Krajina boriti za svoj obstoj in napredek s podvojeno močjo. V času, ko dobivajo drugi sredi v srednjo našo banovino mnogo večje dotacije, da si je bilo njihovo gospodarsko stanje že pred desetletji mnogo boljše, nego je današnje belokranjsko, ostajajo želje Bele krajine vedno neizpolnjene.

Beli Krajini je potrebna gospodarska obnova, potrebna ji je voda za ljudi in živino, potreben ji je zdravstveni dom, saj je 25.000 njenih prebivalcev brez kakršnekoli zdravstvene ustanove, potrebna ji je reorganizacija vinogradništva, obzornost pri izterjevanju davčnih zastankov in sploh pri nalaganju davčnih bremen, poživljenje domače hišne obrti in take železniške zveze, kakršne imajo s svojim gospodarskim, upravnim in kulturnim središčem vsi ostali kraji dravske banovine. Njene želje se zdijo velike, ker jih je precej, pa so vendar vse tako tesno povezane z najprimernejšim obstojem pokrajine, da je njeno življenje odvisno le od uresničenja teh skromnih želja, ki jih nobena druga pokrajina ne more izreči, ker imajo že davno vse kar je z naseljenimi kraji tako tesno povezano, da predstavlja pogoj za obstoj življenja. Najtežji udarec je javna skrb za Belo Krajino dobila jani, ko so Belokranjci pisмено, telefonično in hrzjavno na vseh straneh prosili — vode, da ne obnemorejo sami in njihova živina. To ni bila prošnja za kredite, za ceste, za kakršnokoli zboljševanje javnih naprav, ki bi veljalo denarja, nego je bila prošnja za vodo in gojo življenje. Kaj pomeni taka prošnja in kakšno je to spričevalo za one, ki so Beli Krajini dolžni prav toliko skrbi, kolikor drugim, morabiti vsakomur jasno.

Gospodarska obnova Bele Krajine je še danes odvisna od dobre volje nekaterih posameznikov, ki zastavljajo ves svoj trud za povzdigo belokranjskih gospodarstev potrebno pa je, da ljudje, ki poznajo življenje belokranjskega kmeta, sestavijo celoten načrt za gospodarsko pomoč temu kraju in se nato lotijo stvarnega dela, ker nekaj predavani o tej ali oni panogi ne zadošča. Načrt je potreben in tega ni. Kdor je prijatelj Bele krajine, se bo najprej lotil te svoje dolžnosti in šele potem govoril o podrobnostih, ki večkrat predstavljajo izgubo, ker v celoti nimajo nobenega pomena.

Prekriša z vodo je že stoletna želja Bele Krajine. Lansko poletje je pokazalo težko in nevdržno sliko. Metlika je sicer dobila svoj vodovod, a kaj bo s kraji v

hrbilih, ki jim je vsako leto suša najhujši bič in ki jim najbolj primanjkuje vode? Kdaj bodo pričeli graditi cisterne? Ali bodo Belokranjci spet morali dočakati poletje, kakršnega so ga dočakali letos? Z zimo je vprašanje zapadlo, pomlad bo prekalna, ker jo bo prehitelo poletje in se bodo znova odpirale najtežje belokranjske rane.

Za zdravstveni dom so na vsa mogoča mesta romale že neštete prošnje, pa je v zadnjem času tudi ta zadeva vprašanje neznane usode. Danes za pokrajino s 25.000 prebivalci zdravstveni dom ni več potreba, temveč nujna zahteva, po pravici. Bela Krajina ima tem bolj pravico do zdravstvene ustanove in do zdravstvene prosveče, ker so njene splošne razmere bolj primitivne kakor v katerikoli drugem okraju banovine.

Tudi reorganizacija vinogradništva je zahteva Bele krajine. Ni res, da kmeti ne poznajo prednosti umnega vinogradništva in kletarstva. Dajte kmetu dobro besedo, dajte mu dober zgled in belokranjski gospodar bo prvi, ki se bo z ljubeznijo oprijel dela za svoj boljši obstoj in za zboljšanje svojih gospodarstev.

Davčna bremena Bele krajine so vprašanje zase. Nobenega dvoma ni več, da je ta pokrajina res pasivna in že na robu propada, vendar pa se premalo upošteva njeno uboštvo, ki ga povzročajo ujmne in splošna zaostalost zaradi vednega zapostavljanja. Kmet pričakuje in prosi, da bi mu ne zapel boben pred hišo in da bi mu ostala živina, ki preživlja njega in družino.

Domača hišna obrt, ki je pred desetletji v Beli krajini cvetela, izumira. Kmet ni postal len in se noče odtujiti svojemu ognjišču in svojemu poklicu. Zaprt mu je trg in nikogar ni, ki bi mu ga odprl in mu pomagal spraviti prideleke v denar. Drinska, primorska in druge banovine pospešujejo in zavodih dom. obrta v Beli krajini je je vedno manj. Danes boste kmetico ki bi vam napravila belokranjsko narodno nošo, le težko našli in še to je daleč v hrbilih. Kje so vzroki?

Železniške zveze Bele krajine z Ljubljano so predmet večnih pritomb, vendar pa ostajajo vozni redi neizpremenjeni. Proga je vsako leto slabša. Brzina vlakov manjša. Obljube ostajajo vedno neizpolnjene in Bela krajina je še nadalje odrezana od Ljubljane, ki ji je narodnostno, kulturno, gospodarsko in upravno središče. Odprite Belokranjci pot v svet, ki bo ugodnejša od dosedanjih, in poiškal si bo sam vse, kar potrebuje, saj je vajen lakote, naprov in trpljenja.

80-letni jubilej narodne žene

Ljubljana, 18. januarja. V krogu svojih sorodnikov in najbližjih prijateljev je praznovala včeraj svoj god in 80. rojstni dan gospa Antonija Jeras. Ju-

bilantke se bodo spominjali starejši zavedni Ljubljancani, ki so se svojočasno zbirali pri njej v znani gostilni »pri Jurju« na Poljanah. Zaradi njenega ljubeznivega, šega-vega dolenskega značaja so se počutili njeni gostje kot doma.

Ga. Jerasova je bila vedno zavedna narodna žena in je naša narodnica že nad 30 let.

Kljub visoki starosti še vedno čila in zdrava se živo zanima za vse dogodke in v svojim humorjem prenaša vse tegobe, s katerimi ji življenje ni prizanašalo. Izmed najbližjih sorodnikov ji je ostal le vnuk G. Drežec Verbič, naš novinarski tovariš, ter pravnuk, ljubki Janeček, sinček pred letoma umrle vnukinje ge. Mire Lajovčeve.

Mnogim čestitkam njenih sorodnikov in prijateljev se pridružujemo tudi mi in želimo spoštovani jubilarici še mnogo veselih dni!

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM v ŠISKI (Telefon 33-87)

Nepozabna opereta

TICAR

Vam da dve uri zdravega razvedrila.

W. A. Retty, Maria Andergast, Lil Dagover, Georg Aleksander. V dopolnilni nov Paramountov zvočni tehnik in črtana šaloigra. Predstave v soboto ob 7. in 9. uri, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri in v ponedeljek ob 7. in 9. uri. V nedeljo ob 11. uri dopolnilni film: **PODMORSKI PEKEL**. Vstopnina Din 3.—

V torek: Louis Trenker v filmu: **IZGUBLJENI SIN**.

Ljubimca

Ljubljana, 18. jan.

Film »Mladost za denar«, ki ga je te dni vrtil elitni kino Matica je bil redka umetnina, drvi pa bo v Matici zopet premiera novega velefilma, v katerem se nam bosta predstavila popularni Gustav Fröhlich in ljubka Renata Müllerjeva. Gustav Fröhlich je eden izmed najmlajših nemških filmskih igralcev, čegar kariera je res ne-

navadna. Ze kot srednjoselec je pisal romane, ki so zbudili pozornost, nato pa se je lotil novinarskega posla. Pozneje ga najdemo kot recitatorja v nekem kinu, nato se pridruži potujočim komedijantom in potuje po Nemčiji. Večkrat mu prede trda in včasih strda, saj je mesece brez službe. Naposled se mu le nasmehne sreča in pride k gledališču, kjer spoznajo njegov naravni talent in mu kmalu poverijo večje vloge. Od gledališča do filma je samo korak. Znameniti režiser Fritz Lang mu poveri vlogo v senzacionalnem filmu »Metropolis« in Fröhlich je odkrit za film. Nato nastopa v celi seriji filmov, ki so mu prinesli slavo in tudi angažma v Hollywoodu. Od tam se je vrnil v Nemčijo in danes je morda poleg Hansa Albersa eden najboljših plačanih igralcev.

Med njegove najboljše filme štejejo tudi »Ljubimca«, ki je izdelan po motivih Goethejeve ljubavne povesti »Hermann in Dorothea«. Film slika dva mlada človeka v borbi za svojo ljubezen proti predsodkom, bedi in vsem tegobam današnjih dni. Pomnite: Premiera je drevi v elitnem kinu Matica!

Nesramnost

Dama pri fotografu: In, glejte prosim, da bodo fotografije lepe. Fotograf: Kaj ni treba, da bi si bili na fotografiji podobni, gospa?

Smuška šola na Planici

Preureja se veliko skakalnice, s katere bodo možni skoki do 120 m

Ljubljana, 18. januarja.

Poročali smo že, da je prispel v Ljubljano Norvežan Henry Oedegaard, ki bo prevzel vodstvo skakalne šole v Planici. Udruženje smučarjev Planica se je namreč obrnilo na Norge Ski Forbund, da bi jim poslal dobrega trenerja za skoke, in je norveški savez poslal Oedegaarda, ki je na glaslo kot zelo dober skakač. Oedegaard je doma iz Osla in star šele 20 let. Obiskuje visoko šolo, kot skakač pa se je že večkrat proslavil na Holmenkolnu in je treniral skupno z znanim Kongsgaardom, ki je nedavno zmagal na izbirni tekmi za Garmisch v Reni ter dosegel rekordni skok 90,5 m.

Norvežan Henry Oedegaard

Novi trener bo takoj prevzel svoje posle, čim bo zapadlo v Planici dovolj snega. USP ga je dotlej dalo na razpolago savezu, da bi vezbal naše olimpijske skakače na Pokljuki. Kakor rečeno, se bo šola na Planici pričela takoj, ko bo pokrli skakalnice sneg. Začasno bodo trenirali le na 25 metrske skakalnice in sicer v prvi vrsti začetniki ter tekmovalci, ki morajo popraviti slog, odskok in doskok. Istočasno bo odprta tudi šola na srednji skakalnici, ki dovoljuje s svojimi tremi zaletni skoki do 40, 55 in 70 m. Trening na veliki skakalnici zaradi zakasnitve pri preurevanju letos še ni mogoč, pač pa bodo vsa dela končana do velike mednarodne prireditve in bo

skakalnica odprta za trening nekaj dni pred tekmo. Šola bo odprta vsakomur, ki se bo prijavil. Trener bo najprej preizkusil njegovo znanje in sposobnosti in bo skušal odstraniti vse pomanjklivosti. Skakalnica za 60 m je zgrajena tako, da je upoštevna sistem velike sosednje nasproti doma Ilirije in se bodo torej tekmovalci na tej skakalnici lahko sistematsko pripravljali za veliko skakalnico.

Preurevanje planiških skakalnic je bilo zelo naporno in zamudno. Naleteli so na nepričakovane terenske ovire. Na 60 metrske skakalnice je vsak dan povprečno delalo 60 delavcev, na veliki pa povprečno 122, največ 204. Skakalnica ob železniški progi napravi na lajka prav tako mogočen vtis kakor rekordna nasproti doma. Doskoki je na hrbtu lesen in zavarovan z lično ograjo. Delavci pod vodstvom inž. Bloudka se sedaj mude na veliki skakalnici, ki bo po preureditvi dovoljevala skoke do 120 m. Gradbeni dela so zasnovana tako, da skakalnice ne bo treba nekaj let popravljati. Zaradi podaljšane doskoka, so morali seveda zvišati tudi zalet, ki je sedaj tako visoko, da ga drevesa ne zasenčijo. Ker obstoja nevarnost, da bo solnce omehčalo na zaletišču sneg, se je pojavilo vprašanje, kako zasenčiti ta del skakalnice. Izumislili inž. Bloudek je rešil tudi ta problem. Napravil je načrt za poseben sistem umetnega zasenčenja in sicer ne z zasloni kakor n. pr. na drsališču Ilirije pod Cerkljovim gradom, temveč bodo juto nadomestile veje. Veje bodo namestili tako, da ne bodo kazile zunanega lica skakalnice. Za tekmovalce so na načrtu lesene stopnice, ki bodo vodile do najvišje točke zaleta.

Velike težkoče dela tudi sodniški stolp. Zaradi povečanja skakalnice je postalo sedanjim neprimeren, ker ne dovoljuje dobrega pregleda. Zato bodo stolp podrl in postavili nekoliko stran od skakalnice novega, ki bo visok 25 m, torej polovico nebotičnika. Stolp ne bo imel običajne kvadratne oblike, temveč bo podolgovat. Imel bo 3 terase. Vrhnja bo namenjena sodnikom. Pod njo bo balkon z ograjo za fotografje in novinarje, pod balkonom pa terasa za objavljanje rezultatov. Tudi za objavljanje dolžin skokov bo uporabljena najnovejša pridobitev. Vse bo namreč električno. Električno stikalo na sodniški terasi bo vključilo posebno pripravo, ki bo takoj pokazala z velikimi številkami dolžino skoka. Kakor vidimo je Udruženje smučarjev Planica pridno na delu in se bo Planica v tehničnem pogledu lahko kosala z vsemi skakalnicami v inozemstvu.

Zimske olimpijske tekme

Ogromna nemška propaganda za letošnjo olimpijado — Kdo bo zmagovalec v zimskih sportih?

Četrta zimske olimpijske tekme bodo prekosile, sodeč po sedanjih prijavah in pripravah, vse dosedanje zimske olimpijade. Nemčija se hoče izkazati pred svetom in je zato vsa organizacijsko in propagandno delo prevzela državna oblast. Milijoni in milijoni raznovrstnih prospektov krožijo že več mesecev po vsem svetu in ni zato prav nič čudnega, če postaja zanimanje za olimpijske igre čim dalje večje. Zlasti ogromna je propaganda Nemčije v Zedinjenih državah. V Bostonu Gardenu je nemški urad priredil v decembru ogromno razstavo pripravljalega dela za olimpijado. Po pisanju ameriških listov je v vsakem pogledu uspešna in jo je obiskalo nad 50.000 oseb. Tudi doma vrši nemški olimpijski odbor velikopotezno propagando. Po vseh mestih vozi tako zvani olimpijski vlak, v katerem je razstavljeno vse, kar je Nemčija naredila, da bodo olimpijske igre zapustile čim globlji vtis.

V tekmovalstvu narodov Nemčija seveda noče zaostati za drugimi, čeprav ve, da bo težko dosegla olimpijske lavirke. V vseh panogah zimskega sporta imajo že dolgo časa poseben pripravljalec tečaj za olimpijske tekmovalce. Tečaji za drsalce in igralce hokeja na ledu so se pričeli že l. 1933. Nemčija upa, da bo v smučanju zasedla 4. mesto za Norvežani, Finci in Švedi.

Poglejmo nekoliko v zgodovino olimpijskih iger. L. 1921 se je olimpijski odbor prvič bavil z mislijo, da bi olimpijske igre razširili tudi na zimske panoge. Zimska olimpijada l. 1924 v Chamonixu je bila prvi uspehi potkus. Na startu je bilo takrat zbranih 12 držav. Posledice svetovne vojne so vplivale tudi na sport in Nemčija ni smela sodelovati. V hitrostnem drsanju je zmagala Finska s Thurnbergom, v umetnem drsanju Šved Grafström, pri damah Avstrijka Plank-Szabo, v parih pa Avstrijka Engelmann-Berger. V hokeju na ledu so bili Kanadčani razred zase. V smučanju so zmagali Norvežani v vseh panogah, ki so tudi zmagali v končni klasifikaciji pred Finci in Angleži.

II. zimske igre bi morala prirediti Nizozemska, zaradi tamošnjih neugodnih snežnih razmer pa jih je izvedla Šveica v St. Moritzu. Tu je tekmovalo že 25 držav, med njimi celo Japonska. Organizacija je bila na višku, prireditve pa je zelo trpela zaradi neugodnega vremena in so moralene katere točke izpusti. St. Moritz je ponovno potrdil veliko premoč Skandinavcev. V hitrostnem drsanju so ponovno zmagali Finci, v umetnem Sonja Henie, Grafström in Joly-Bruneš, v hokeju Kanada, v smučanju Norvežani, ki so v končni klasifikaciji zmagali z velikausko razliko točk pred Ameriko.

III. zimska olimpijada v Lake Placidu zaradi velike oddaljenosti evropskih držav ni bila tako dobro zasledena. Tekmovalo je 17 držav. Organizacija je bila pomanjkljiva in je večkrat prišlo do nesoglasij in ostrih nastopov. Za smučanje so morali sneg navoziti in se je pri skokih celo zgodilo, da so morali skakače loviti v senene kupa pod skakalnico. Olimpijada je v vsakem pogledu zaostajala za prejšnjima. V hitrostnem drsanju so zmagali Američani, v umetnem Schjor, Sonja Henie in Joly-Bruneš, v smučanju pa so triumfirali Švedi in Finci.

Norvežani so dobili zlato kolajne le v kombinaciji in v skokih. V hokeju je Kanada slavila že tretjo zmago. V skupni klasifikaciji je zmagala Amerika pred Norveško in Kanado.

Kako bo letos, se na podlagi izidov dosedanjih zimskih olimpijad ne more prerokovati, vendar pa se ne bomo motili, če damo največ upanja zopet severnjakom, zlasti Norvežanom in Fincem, dočim bodo tretji Švedi. Za ostala mesta bo velika in ogrožena borba. Ena je gotovo, organizacija bo vsekakor boljša, kakor je bila v Lake Placidu!

Z. K. D.
Liane Hald, Škoče Szakall
Adela Sandrock
V VESELI OPERETI

Noč pred poroko
PREDSTAVA jutri ob 11. uri.

Iz Ptuja

Ciganek nadlega. Te dni se je pojavilo pet ciganov v vasi Preši pri Majaperku ter skušali v več krajih vdomiti. Obiskati so hoteli ponoči tudi gostilno Antano Marčiča ter so že smeli gostilniško okno. K sreči je v sosednji sobi spala prevzžitkari-ica Tereziša Marčič, ki se je vsled ropota zbudila in napravila luč. Pri svitu luči je opazila pri oknu bradate obraze ter pričela klicati na pomoč, česar so se ciganji prestrašili ter pobegnili v smeri proti Rogatu. Orožniska postaja na Ptujski gori je o tem takoj obvestila orožništvo v Rogatu.

Nevaren ogenj. Dne 13. t. m. je okoli 1. pvoči izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Jožefa Baumana v Pongercih. Poslopje je pogorelo do tal. Obsegom je zgorelo tudi 70 stotov sena, 50 stotov slame, 10 stotov koruze, 12 stotov drv, tri goši, vse gospodarske orodje in več gospodarskih strojev. Na pomoč so prihitali gasilci iz škol. K sreči je bila noč deževna, ker bi bila sicer tudi sosednja poslopja v nevarnosti. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen, škoda znaša okoli 40.000 Din.

Praski žikin kvartet bo obiskal na svoji turneji tudi Ptuj, kjer bo priredil v ponedeljek 20. t. m. ob 20. koncert v dvorani Glasbene Maticе.

Tatvina. Te dni so se spopli v hotelu s 600 davčnega uradnika S. Rada Gorjnika tatovi in mu odnesli par gojzeric več obleke in samokres, G. Gornik im okoli 1200.— Din škode.

MATINEJA KINA SLOGE

Danes ob 14.15 in jutri ob 10.30 dop.

Grandiozni velefilm

Dantejev pek

Vsi sedeji po Din 4.80

Rudarskim revirjem preti katastrofa

Zaradi izredno mile zime je bilo delo v rudniških ponovno omejeno

Trbovlje, 17. jan.

Sedanje tudio vreme povzroča resno skrb našim rudarjem in vsemu prebivalstvu rudarskih revirjev. Vse pričakuje v skrbnih prihodnjih mesecih in se vprašuje, kaj bo, če v kratkem ne bo mraza. Take zime še stari ljudje ne pomnijo. Januar gre že h kraju, ob solnčnih pobočjih pa že brsti in poganja pomladno cvetje, kmet in delavec opazujeta s skrbjo to neumljivo igro narave, ki grozi z uničenjem obeh.

S strahom pričakuje zlasti naš rudar pomladi in poletje. Ze lansko poletje, ko je bila zima ugodnejša nego letošnja, je rudar delal komaj 12 do 13 dni na mesec. In kaj bo letos, ko imamo sredi januarja pravo pomladarsko toplotno vreme? Če se vreme v kratkem ne bo izpremenilo in ne bo nastopila zima z ostrejšim mrazom, lahko pride v naših revirjih do prave katastrofe. Rudarji praznujejo že sedaj v januarju, ko so druga leta v tem zimskem mesecu največ delali. Ob začetku meseca odnejenih 18 delovnih dni je bilo zadnje dni skrčenih na 16 in je še vprašanje če bo pri tem ostalo. Kako se bo naš rudar preživljal poleti, če se še sedaj v najboljših zimskih mesecih začneta praznovati v takem obsegu?

O tem vprašanju bodo morali merodajni činitelji že sedaj voditi račun. Ne gre ča-

kati na mare in april, ko bo že prepozno. Zlasti narodni poslanci iz dravske banovine, ki pojdejo te dni v Beograd k zasedanju Narodne skupščine, naj imajo pred očmi to dejstvo in naj se zavedajo, da problem slovenskih rudarskih revirjev ni problem Trbovelj, Hrastnika in Zgorja, marveč problem vsega slovenskega gospodarstva. Slovenija in vse države. Gre za obstoj enega najmodernejše urejenih naših gospodarskih podjetij, gre pa tudi za ekstenzijo tisočev najbolj produktivnih sinov našega naroda, naših slovenskih rudarjev in njihovih družin. Kot zastopniki slovenskega delovnega ljudstva morajo nastopiti proti vsakemu nadaljnjemu zapostavljanju slovenske premogetovne industrije, ki je bila v zadnjih letih krize že itak dovolj oskudovana z vsakoletnimi občutnimi redukcijami dobavnih količin in cen premoga za državne železnice. Vsako nadaljnje zniževanje bi spričo letošnje skrajno mile zime dovedlo neizogibno do katastrofe v slovenski rudarski industriji je zato dolžnost, da slovenski poslanci združeno zastavijo na merodajnih mestih vse svoje sile, da se ta nevarnost odvrne od našega že itak dovolj hudo preiskusnega delovnega ljudstva v rudarskih revirjih.

to dobrodošla vsem smučarjem, saj nam je take karte manjkalo zlasti za Savinjske planine, ki po svoji lepoti in po udobnosti smučarskih terenov prav nič ne zaostajajo za drugimi kraji naše banovine.

Karto lraše tudi slike najzanimajših postojank v Savinjskih planinah in sicer Kozelkovega doma na Korosici. Uletove kočice na Peci, Frišaufovega doma na Okrešlju, Moziške kočice na Grotih, Koritskega koče na Smrekovcu pri Šostanju, Celjske kočice in doma na Mrzlici, ki so oskrbovane vsi zimo. Informacije za bivanje v posameznih kočah dajejo krajevne podružnice Slovenskega planinskega društva, prav tako pa tudi Turistiko-prometna zveza v Mariboru in njene podružnice v Celju, St. Ilju, Gornji Radgoni in Dravogradu.

Kot najzanimajša izhodišča za smučake izlete v Savinjske planine omenja karta, Celje, Mozirje, Gornji grad, Ljubno, Luče, Solčavo, Logarsko dolino, Črno, Mežico in Šostanj.

Prepričani smo, da bodo v doglednem času tudi za vse ostale zimske-sportne slovenske lraje izšle podobne karte, ki so a propagandnega stališča najkoristnejše, ker nudijo interesentom poleg kraških, izjemnih informacij tudi pregledno orientacijsko karto, ki je za tuje vedno najzanimajša.

Smuk v Savinjskih Alpah

Ljubljana, 18. januarja.

Z vzornim propagandnim delom za kraja svojega področja in zlasti tudi za smučanje po prelepih terenih na ozemlju bivše mairborske oblasti, ki ga je nedavno pričela, ko je izdala izredno lepo in pregledno karto »Smuk na Pohorju«, agila mairborska Turistiko-prometna zveza (Ptujnik) je te dni znova pokazala pravilno razumevanje nalog sodobne propagande. Po zgledu prve karte, o kateri je »Slovenski Narod« že poročal, je sedaj izšla še druga karta in sicer »Smuk v Savinjskih alпах«, ki za prvo v opremljeni izdelavi prav nič ne zaostaja.

Karta »Smuk v Savinjskih alпах« obsega planinsko ozemlje med Kamnikom, znamenito planinsko postajo Olševu, Dravogradom, Šostanjem, Vojnikom, Celjem, Laškim in Savinjo solesko od Ljubljane proti Zidanemu mostu. V karto so vrisane na zelo preglednem način vsi vrhovi Savinjskih planin, dalje planinske kočice, markirane poti z navedbo časa, ki je potreben, da jih izležiš prebodi, avtobusne proge, ceste, železnice in naselja. Ker so v njej vrisane vse najzanimajše smučarske poti, bo nova karta se-

Japonsko letalo na sovjetskem ozemlju

Ponesrečena ugrabitev ob rusko-mandžurski meji — Bitka med ruskimi vojaki in japonskimi letalci

Sovjetske oblasti je te dni silno razburil še ne povsem razjasnjen dogodek, ki se je odigral na mandžursko-ruski meji v bližini Vladivostoka. Kakor pravi rusko uradno poročilo, se je pred dnevi spustilo tamkaj na tla japonsko vojni letalo in sta vojaška letalca takoj po pristanku napadla nekega ruskega državljanja ter ga skušala odvesti s seboj. Početje Japoncev so opazili ruske obmejne straže ter se je med njimi in Japonci razvila pravcata bitka. Med streljanjem sta bila japonska letalca ranjena in sta morala odnehati.

Poročila navajajo še nekatere podrobnosti. Letalo se je spustilo na tla kakih 35 kilometrov proč od meje, v sosedstvi vasi Pokrove, ki se nahaja v bližini Vladivostoka. Oba letalca sta bila oborožena s samokresni, razen tega pa sta imela oba tudi bajonete. Dočim je po pristanku obstal en letalec pri letalu kot straža, je odhitel drugi na cesto, kjer je ustavil nekega domačina in ga skušal prisiliti, da se poda z njim. Bil je to neki kmet, ki se je z vozom vozil v Vladivostok. Kmet se je Japoncu postavil v bran, ga premagal ter ga potegnil k sebi na voz, da ga

odda v bližnji vasi oblasti. Med vožnjo pa se je skušal Japonec osvoboditi in prišlo je do zopetnega ruvanja med njim in kmetom Zmagovalec je ostal zopet Rus. Kmalu nato sta se približala vozu dva obmejna stražnika, ki jima je kmet izročil svojega ujetnika ter jima povedal tudi o pristanku letala. Straža se je nemudoma podala na označeno mesto, kjer je res nagledala letalo, ob njem pa drugega Japonca, ki je prišel na vojaške streljati s samokresom. Ruski stražarji so pričeli odgovarjati s strelji šele čez čas in so Japonca podirli na tla. Oba ranjena so nato spravili v Pokrovo, kjer so ju oddali v zdravniško nego.

Sovjetske oblasti uvedle natančno preiskavo. Domnevajo, da je šlo Japoncem za to, da ugrabijo kakega sovjetskega državljanja, da bi dobili od njega vojaške informacije o strateškem prevzemanju okolišju Vladivostoka. Seveda je šlo na delo takoj tudi japonska poročevalska služba, ki zanika, da bi sploh prišlo do kakega obmejne incidenta in trdi, da je vsa stvar gladko izmišljena, skratka, da je sovjetsko poročilo navaden fabrikat, kakršnih se Rusi čisto poslužujejo.

V zadnjem hipu — ponesrečena goljufija

Aretacija prebrisane sleparja pri centralni blagajni francoskega finančnega ministrstva

Pariško finančno ministrstvo je bilo te dni pozorišče drzne sleparije, ki pa je bila v zadnjem hipu slučajno razkrinkana. Pri centralni blagajni ministrstva se je pojavil mladenič, ki se je predstavljal kot blagajnik velike pariške finančne družbe ter predložil izkaz finančnega ministrstva, na podlagi katerega mu morajo za razne vrednostne državne papirje izplačati 225.870 frankov obresti. Listino so natančno pregledali in ugotovili, da je pristna toda v trenutku ko je blagajnik hotel izplačati denar se je pri blagajni pojavil drug mož, ki se je prav tako predstavljal kot blagajnik omenjene finančne družbe in tudi zahteval izplačilo 225.870 frankov torej natančno isti znesek kakor ga je zahteval njegov prednik. Pred ločil je izkaz, ki je bil popolnoma sličen onemu prvega blagajnika.

Glavni blagajnik centralne blagajne je bil presenečen, spoznal pa je takoj, da gre za prebrisano sleparijo. Obvestil je policijo ter direkco finančne družbe in zvedel je, da je prvi »blagajnik« prebrisan slepar. V njem so spoznali mladega Korza Pietri Touissainta, ki je že pred dvema letoma na enak način sleparil. Mož je slučajno zvedel pri finančni družbi za vse podrobnosti. Nato je ponudil s ponarejenimi ključi vtiolil v blagajni finančnega ministrstva, ukradel tam več pristnih izkazov jih izpolnil in zigosel s ponarejenimi žigi. Denar bi lahko dvignil pri vsakem poštenem uradu v svojem samoljubju pa je šel naravnost v levji brlog. To je postalo zanj usodno kajti slučaj je nanesel, da se je prav tedaj pojavil tudi pravi blagajnik in tako je bil pustolovec razkrinkan.

Vampir iz Nice

Pod vplivom lepe kabaretne pevke je mlad človek umoril bogato žensko, razsekal truplo ter zakopal na vrtu

Te dni je bil pojasnjen krvav zločin, ki je razburil prebivalstvo vse francoske reviere.

Neki Robert Egender, nenavadno čeden mlad človek, je na zverinski način umoril svojo ljubico, bogato gospo Marijo Ano Arbel. Zeno, ki je imela veliko najrazličnejših dragocenosti, je po umoru razsekal in stlačil dele telesa v kovčeg. Sedaj so doglali, da je bil zločinec popolnoma pod vplivom mlade kabaretne lepote, po imenu Tereze Butagofgi, znane v Nice pod imenom »Rense la Brunette«. Tereza je prihajala v razne lokale, obležena v dragocene kožuhe, ki so bili last Arbelove. Tako obležena se je lepota kazala tudi na promenadi, v salonih Monte Carla in Cannese, kjer je imela povsod mnogo prijateljev. Te dni so jo aretirali, bila pa je silno samozvestna. Zanimala je, da bi bila z umorom v kakršnikoli zvezi in se je obnašala sploh silno drzno. Po več ur trajajočih zasliševanj pa je slednjič klonil njen odpor in je izte priznala. »Res je, Egender mi je zaupal svoj namen. Skril je po umoru truplo v kovčeg. Našli ga boste v drevoredu vrta za vilo njegove matere, kjer ga je zakopal pod nekim drevesom«.

Nadaljna preiskava je pokazala, da je bil Egender popolnoma pod vplivom 24 letne kabaretne lepote. Izbral je Arbelovo in druge ženske, ki so se zaljubile vanj, da je mogel donesti darove Jemonski Terezi. Ze dvakrat se je skušal Robert orestiti vpliva svoje ljubice, vendar zaman. Pariški listi pišejo: »Demonsko dekle si je Roberta Egenderja glovela slabotne volje, po načrtu, popolnoma podredilo. Ta mala kabaretna pevka bo živela v kriminalni zgodovini kot »Niški vampir«.

Propadanje tiska v Nemčiji

Ob koncu preteklega leta je prenehalo v Nemčiji izhajati 24 nemških listov. Polagoma, toda vendar sigurno se uveljavlja zahteva izdajateljev lista »Völkischer Beobachter«, da je treba ustaviti ali pa združiti vse liste, ki konkurirajo narodno-socialističnemu tisku. Veliki pokrajinski listi izumirajo in ves katoliški tisk se zviija v smrtne krič. Med pomembnimi listi, ki so prenehali izhajati, sta tudi »Der Badische Be-

bacher«, list, ki je bil po vojni naklonjen državnima kancelarjema Fehrenbachu in Wirthu, »Heidelberger Volksblatt«, ki je izhajal 70 let.

Gonja proti drugim listom je ponovni dokaz, da v Nemčiji vendarle ne čitajo samo uradnih glasil in da široki sloji bolj cenijo liste, ki niso opremljeni s kljukastim križem. Seveda je vprašanje, če se bo narodnim socialistom posrečilo zbuditi med ljudstvom večje zanimanje za svoj tisk.

Zagonetna smrt rumunske lepote

Vso rumunsko javnost razburja zagonetna smrt lepote kraljice Tite Christescu, ki je umrla v čudnih okoliščinah. Nekega jutra so jo našli mrtvo v kopalnici. Njen obraz je bil spačen in nekoliko posinjel, vendar

pa sprva niso mogli ugotoviti vzroka smrti. Šele sedaj so ugotovili, da je postala žrtve rafiniranega umora. Zavraten zločinec ji je natresel na zobno ščetko ciankalkija, ki je povzročil njeno nenadno smrt. Vse kaže, da gre za osvelo ljubosumnega fanta.

Konec kraljice piratov

Iz Sanghaja poročajo, da so te dni ob južni kitajski obali prišli proslulo piratsko kraljico Sue Nakavura, ki je več let strahovala vse obrežje na Daljnem vzhodu.

Sue Nakavura je bila učiteljica, od tega poklica pa se je kmalu poslovila in jo popihala z nekim kitajskim trgovskim potnikom v Fučav, kjer se je zaljubila v proslulega morskega razbojnika Sen Paj Lina. S tem se je pričela njena pustolovska kariera. Z njim vred je strahovala vso južno kitajsko obal, napadala obrežne ladje in manjše kraje ob obali. Bila je izvrstna strelka in naposled je sama prevzela vodstvo piratske ladje. Drzno, energično in lepo dekle so sposlovali in cenili vsi pirati. Nedavno se je vrnila v domovino, nato pa nazaj v Fučav. Med tem je bila obrežna policija razgnala njeno tolpo, njo samo pa takoj po prihodu aretirali. Prepeljali so jo na Japonsko, kjer jo bodo tudi sodili.

Slavni kuharji

Prvi slavni kuhar 14. stoletja je bil Francoz Tirel, nazvan Taillevent. Bil je vitez. Svojo karijero je začel kot vajenček in povzpel se je do glavnega kuharja kralja Karla VI. Napisal je prvo knjigo francoskih receptov in recepti z te knjige tvorijo še zdaj važen del kuharske umetnosti. Pa ne samo Francozi, temveč tudi Italijani so imeli izborne kuharje. V dobi renesanse je izdal kuhar Scapi leta 1610. knjigo receptov in nabesnik za kuharje. Od dobrih kuharjev zahteva, da morajo biti vedno trezni, dostojni in skromni. Kuhar mora dobro poznati vso kuhinjsko posodo in epih vse, kar rabi.

Zgodovina pa pozna tudi kuharje, ki so si vzeli svoj poklic tako krou, da so ga plačali z glavo. Glavni kuhar kralja Ludvika XIV. Vatel je pripravil za neko dvorno svečanost premalo morskih rib, kar ga je tako potrla, da je odšel v svojo sobo in se zabodel v srce. Takrat so bili ljudje še preveč vestni. Tudi kuhar Friderike Velikega Noel je zaslovel po svojih pikantnih omakah. Kralj, ki je zelo rad dobro jedel, je zložil na svojega kuharja slavo pesni v stihih kar je pomenilo visoko odklovanje. Tudi v Angliji in v Vatikanu so imeli v starh časih izborne kuharje, ki so jih tudi visoko cenili, saj je res dobrih kuharjev na svetu malo.

Kupuj domače blago!

Sodišče je poklicalo tudi Götzovi dami. Mladi tajni svetnik Götz je zopet prišel v veliko zadrego. Zdelo se mu je najpametneje poslati mater in sestro za nekaj časa na svoje posestvo v Heilbronn. Mogli bi kar tebi nič meni nič odpotovati v državno mesto Heilbronn in se tako umakniti pravomočju vovodskih sodišč. V tem primeru bi pa moral Götz odločiti vse svoje funkcije. Lahko bi pa tudi stopil pred preiskovalno komisijo. Toda potem bi moral tako pogumno in tako preteče pogledati vsakega, kdor bi si dovolil kriv pogled, da bi ga minilo veselje do posmehovanja. To je bilo neprijetno, karti Götz je vedel, da bo moral gledati tako zelo mnogo ljudi, morda celo vsakogar. Bil je pa pogumen in odločil se je za ta izhod.

Nekega jasnega poletnega dne sta stopili Götzovi dami pred sodnike. Gospodje so zaslišali najprej mater, potem pa še hčerko in naslajali so se nad vso nikanostjo tega posebnega primera. Le s težavo so prikrivali svojo napetost in radost nad hrebtirno resnostjo sodniških mask. Filizabeta Salome je stala pred komisijo razburjena in drhteča po vsem telesu. Črna priposta obleka je še povečala pastelno mikavnost njenih rožnatih lic in zbeganih, temno modrih oči. Bil je čudno, da sploh ni nosila nakita, razen prstana z »Očesom raja«. Vzela ga je bila kljub izrecni bratovi prepovedi in pogledi sodnikov se kar niso mogli odtrgati od tega drugega kamna. Zvijala se je pod neizprosno stvarnostjo, s katero so ji zastavljali ti može v domnevi, da jim daje ta dražee dragoceni kamen dvojno pravico do tega, spolzka, radovedna vprašanja. Drhteč klub žarkom poletnega solca se je bolesto pripogibal pod surovo odkritostjo teh vprašanj, izmed katerih mnogih sploh ni razumela, zvijala se je, zdaj pa zdaj se odvrnila pogled, da bi se izognila nesramnim pogledom, krčevito je napolnila tenke koščene prste. Govorila je tiho, kakor da ji nekdo stiska grlo tako, da je čisto ni bilo mogoče razumeti. Toda sodniki se niso zadovoljili s tem, svoje odgovore je morala ponavljati. Naglušni vladni svetnik Jäger je opetovano vprašal: »Kako?«, »Kako?« in nekatere podrobnosti si je dal popisati trikrat zapored. Prav tako temeljito so jo zasliševali o ljubavi pustolovščini z vojvodo. Naiboli vsilili in nesramen je bil tajni svetnik Pflug, ki je hotel napraviti zločin žaljenja veličanstva iz tega, da je imel žid ljubavno razmerje

Svetovna literatura v esperantu

V esperantu ne izhajajo le prevodi iz svetovne književnosti, temveč tudi močna originalna dela

Ljubljana, 17. januarja

Vrednost in pomen jezika cenimo po njegovi literaturi. Človek bi mislil, da se esperanto kot umetni jezik, nikdar ne more uveljaviti v literaturi, da ta jezik ni sposoben izražati čustva in lepote, kakor jih občutimo v živih, preizkušenih jezikih. Vendar pa so tako misli zmotne, če se le malo ozremo in pogledamo v literaturo esperanta.

Znano je, da se je dr. Z. Z. Zamenhof, veliki ustanovitelj mednarodnega jezika, udeleževal na literarnem polju. Prevodel je na novi jezik klasične drame »Hamleta«, »Ifigenijo« in druge, prevedel je že tudi krajše novele in sestavke ter romane kakor »Martoc«. Naravnost mojstrovina je sv. pismo stare zaveze v Zamenhofovem prevodu. Ta veliki mož je pa prevajal in tudi sam zlagal pesmice, od katerih so nekatere prav velike umetniške vrednosti, kakor: »Ho mia kor!«, »Prego sub le verda standardo« in druge. Istčasno z velikim mojstvom so pisali in prevajali tudi drugi esperantski borci. Iz te dobe nam je ohranjen slavn poljski epos »Sinjoro Tadeo« in prevod Prusovega »Faraona«.

Ze pred 50 leti je bilo aktualno vprašanje raznih učnih knjig in pripomočkov. Vsi veliki narodi so izdajali esperantske slovnice, slovarje in čitanke, to se je danes tako izpolnilo, da imamo v esperantu že prvovrstna dela Esperantski slovar, ki ga je nedavno izdala institucija Lingva komitato obsega 700 strani in je na njem več let delalo mnogo znanstvenikov in jezikoslovcev najrazličnejših narodov. V najnovejšem času pa je Japonec Jošiko Okamoto presenetil svet s čudovitim delom, japonsko-esperantskim slovarjem, ki obsega 805 strani in vsebuje 100.000 v. vrst. Ta vsebuje 70.000 japonskih besed in 6500 lastnih norm. To ogromno delo je zahtevalo celih 9 let, samo za tisk je potrebovalo 4 leta. Nič ne zaostaja Evropa za ostalim svetom. Švedi prednjačijo v zadnjem času na polju esperantske literature. Lani so izdali slovar na 574 straneh s 70.000 vrstami. Velike vrednosti za esperantski pokret je delo »Enciklopedio de Esperanto«, ki izhaja v Budimpešti in ga izdaja ena najmočnejših esperantskih založb »Literatura Mondo«.

Dosedaj sta izšli 2 knjigi vsaka po 300 strani. To ogromno delo urejujejo priznani esperantski delavci in literatje, 58 je sodelavcev iz 20 dežel.

Pomembna in vsa večja dela iz svetovne literature so že prevedena v esperantski jezik. Naj citiramo tu le bisere, ki jih poznamo tudi mi Slovenci. »Prince Srebrnjak« Leva Tolstega je prevedla že l. 1912 gospa Šidlovskaja, Rusinja. Tudi Senoe »Zlatarjevo zlatoc« je bilo prevedeno pred vojno. Vsak narod hoče pokazati svoje literarne proizvode, tako smo dobili v najnovšem času prevode Langerlojove »Gösta Berlinga«, Basco Ibnesa »Krvave arene«, vojne romane »Na zapadu nič novega«, »Pot nazaj« in druga svetovna dela. Pregled pomembnih literatur podajajo v izborih razne antologije, obstajajo že katolonska, belgijska, bolgarska, estonska, švedska, poljska, madjarska in češka antologija, prihodnje leto pa izide naša jugoslovenska. Tudi mi Jugoslaveni imamo

nekaj del v esperantskem prevodu, kakor »Smrt Smail age Cengića« nekega »Hlapca Jernejca« (celo v 3 oblikah). Jurčiča, Tavčarja, Finžgarja in druge. Nas neumorni prof. Modrijan je pokazal svetu našo poezijo, za kar je pravi strokovnjak. Najnovejši prevod je gotovo Zupancičeva »Duma« in njegove narodne pesmi. Ze imenovana »Literatura Mondo« izdaja vsa, ko leto 5—6 veledelj bodisi prevodnih kakor originalnih. Lani je prevedel esperantski pesnik Kalozay v esperanto nesmrtno delo Dantoe »Divina Comedia«. Letos pa je izšel v isti založbi Jelusičev »Cesar« v prevodu Ivo Rotkviča.

Pa ne samo prevodna, temveč izredno bogata in močna dela imajo esperantisti tudi v originalu. Saj nam je že znano, da je originalno znanstveno delo »Sedaj vem kaj je radio« prevedeno iz esperanta že v 15. jezikov (tudi v slovensčino). »Jarmi. loj pasas« je svetovna zgodovina, ki se prevaja v žive jezike. Tudi dela Julia Baghyja in drugih pisateljev že prevajajo.

Skoro vsak dan izide kakšna nova knjiga v esperantu, po vsem svetu se pojavljajo nove založbe, ki izdajajo knjige v esperantu. Pa saj je razumljivo... Ali ni esperantski knjigi odprt vsi širni svet? Esperanto je vesposlen, mednarodni pokret. Lahko čita isto delo Japonec, Rus, Anglež, Nemec in Francoz, Zamořec, Indijanec ali Čukcafer.

Kakor vidimo, ni esperanto le praktično sredstvo, temveč močna duhovna vez med vsemi narodi zemlje. Zato se ne smemo čuditi, da esperanto vedno bolj prodira v najširše plasti.

Jože Kozlevčar.

Iz škoije Loke

Vse šokolsko članstvo vabimo, naj se zanesljivo udeležijo šeste glavne skupščine, ki bo v sredo 22. t. m. v veliki dvorani Šokolskega doma. Pričetek ob 20. Pripravljani sestanki bratov in sester pa bo dva dni prej, v ponedeljek 20. I. v mali dvorani, tudi s pričetkom ob 20. Na tem sestanku se bosta odločili poleg drugega, tudi vpisna in članarina.

Gospodarska razstava v škoiji Loki. Odbor, ki pripravlja za letos veliko gospodarsko razstavo v poslopju škojloške deške šole, je našel povsod najlepše razumevanje. V zadnjem času so bili informativni sestanki po Šokskem polju in obeh dolinah, kjer kažejo gospodarski krogi za stvar največje zanimanje. Kljub temu, da rok za prijave še ni potekel (do 1. februarja), se je že doseglo prijavi toliko razstavilavcev, da je povsem gotovo, da bo vseh 30 sob z risalnicami in telovadnicami polnoma zasedenih. Samo iz Poljanske doline se je prijaviilo nad 20 razstavilavcev. Naravno je, da ima odbor mnogo dela, in bodo zato pritegnjeni k sodelovanju vsi, ki jim je do tega, da bi velikopotezna zamisel res lepo in dovršeno v vsakem pogledu uspela.

et knjig za 20 Din vam da edino Vodnikova družba

Planinski dom »Eckbauer« pri Garmisch-Partenkirchnu v višini 1239 m

Lion Feuchtwagner:

132

Žid Süß

Roman.

Po tem je Marija Avgusta zapustila Stuttgart Potovala je z velikim spremestvom V njeni najbližji okolici sta bila oče Florian in nežen knjižničar v elegantni popotni obleki. Dolga vrsta vozov z oblekami je bila že spreda. Ulice so bile polne mlad ljudi, so bili zdi, ko je vojvodinja zapuščala deželo, dobre volje in delali so dobrodušne dovipe. Njeni blagajniki niso štedili z denarjem. Ključ slave so zveneli skoraj prisrčno.

Tudi Johann Jakob Moser je stal s svojo ženo na ulici. Bil je ganjen. Že gre — ie deal svoj ženi. Misli pač da bi ne mogla več namagovati »kušnave Bezi« raje iz dežele. Brže moj, kako hvaležen sem ti, da si mi dal moč in ukrotiti mojo kri. In krenko je stisnil ženi roko.

Ko je vojvodinja že sedela v kočiji, se je navel pri vratih vojvoda-vladar maten sklinčen in onem. Med njim sem se je smejal v duhu da bom izganjal hudčiča, pa spremljam samo gozdačo gosko

Toda Marija Avgusta si je mislila zaničljivo in oholo: Zda, ostanejo tu samo še osli, eden enak drugemu. Njen nežn, pastelni obraz pod širokim črnim klobukom je z ljubkim posmehom pokimal staremu vojščaku, ki je zaprl vrata, salutiral in se na moč prijazno nasmehnil.

7.

Preiskovalna komisija je navzlic vsem mukam spravila iz Süssa samo splošno priznanje, da je občeval s krščanskimi ženami. Poklicali so torej lakeja in komornice strogo so jih zaslišali o najmanjših podrobnostih. Nekateri so gledali skozi luknice v ključavnicah, drugi so slišali krike, nečanje in stokanje v nasladi. Vse to kje, kdaj, kako dolgo, je bilo skrbno pretehtano prebrskano in zabeleženo v akte. Odele, sraice nočne srajice so pregledali in vse, kar so opazili je prišlo v protokol. Tako je komisija polagoma sestavila dolge seznam žen, odličnih in preprostih, omoženih in samice. Vse so temeljito zaslišali kdaj kolikokrat kako dolgo in kako so spolno občevali z židom. Vsaki sodnik niso izpuščali nobene podrobnosti. In vse to so zabeležili črna in belam v treh izvodih in spravili v državni arhiv.

z njo pred vojvodo. Tako se je zvijala mladostna in dražestna na nevidnem kolu, nihče ji ni prizanašal, vsi so jo mučili. Naiboli jo je mučil koščeni, oholi, pikri tajni svetnik Pflug, ki jo je poln odpora in mrznje vedno znova vpraševal, ali ni čutila gnusa pred smrdom obrezanega. Vsiljavi in nesramni so bili tudi vladni svetniki Haber, Rems, Jäger in Dann, naduti, po karijeri hrepeneči uradniki srednjih let, veseli te izpremembe v enoličnem uradniškem življenju. Vedeti so hoteli vedno nove podrobnosti in sprva so govorili v dvoumih opisih, kakor bi se hoteli naslanjati nad tem čim dlje, potem so pa zastavili vprašanja z grobo odkritostjo. Tajnika, assessor Bardili in aktuar Götz, sta skušala s pomirujočo galantnostjo in zopno prizanašajočim glasom najti za njo olajševalne okoliščnosti, kakor delajo moški dečke, če gre za vlačugo. Tako sta izpostavljala občudovanju svojo dobrosrčnost, Predsednik, tajni svetnik Geisberg, jo je nadržil z osornim glasom, naj ne bo tako trmasta in sramežljiva, saj je že dovolj izkušena, naj ne igra dvajsetletne dekle, je dejal, temveč naj pošteno odpre usta, saj je znala odpreti tudi druge stvari.

Ali se vračajo boljši časi?

Zboljšanje se sicer že kaže, vendar pa še ne splošno, v mnogih državah še ni prišlo do izraza

Ljubljana, 18. januarja. To je nedvomno vprašanje, ki dandanes zanima najbolj vse. Če pa hočemo nanj odgovoriti in ne le odgovarjati — nepri- stransko ter stvarno, se moramo ozirati na statistično gradivo o svetovnem gospo- darstvu. Vsaka pavšalna presoja je lahko zmotna; primer ene same države nam še ne dokazuje ničesar. Čeprav nam tudi naj- boljše gradivo ne more dati jasne slike svetovnega položaja, vendar zdaj, ob kon- cu šestega leta krize, mnogo lažje preso- jamo gospodarske pojave, ki so prva leta pretresli ves svet do temelja, in bodočnost ni več tako negotova. Najzanimivejšje je predvsem, da se kaže v mnogih državah konsolidacija na gospodarskem področju, da so časi povsem brezposelnosti v res- nici že minili ali so se vsaj pokazale poti, ki vodijo iz katastrofalnega mrtvila.

Obogateli smo za marsikatero važno spoznanje. Mnogi so začeli zahtevati dr- žavno intervencijo, začele so težiti po smot- treni ureditvi gospodarstva, naglašujoč, da dandanašnje bode ne smemo pripisovati naravnemu pomanjkanju, temveč temu, da so vsi njihovi napori za blagostanje splošnosti zaman, najsi je še tolikšna nad- produkcija. V času splošnih, velikih ele- mentarnih nezdov delimo prizadevanje pod- pore ter skrbimo, da bi bile dejavnosti po- trebsne razdeljene čim pravičnejše. V ča- su največje svetovne katastrofe, svetovne gospodarske krize, se pa nismo mogli znan- ti, nismo mogli najti izhoda iz obup- ne zagate. Pustili smo ljudi v njihovi ne- sreči, v pričakovanju, da se bo vse popra- villo samo. To je ugotovilo v zadnjem poro- čilu Mednarodnega urada za delo tajnik Butler, govorec o pravični razdelitvi do- rin. Dejal je tudi, da ni nesmiselno v tej dobi pričakovati od vlad, da se pobrigajo za življenjske interese posameznikov, da jim preskrbe hrano, stanovanje in obleko prav tako odločno ter skrbno, kakor so vzpostavile in zagotovile letalski promet, radijsko službo ali popolne sisteme držav- ne obrambe. In v resnici je začelo prodri- rati spoznanje, da je treba spraviti gospo- darstvo v smotrni red. Glasovi o nar- t-nem gospodarstvu so postali aktualni v vseh naprednejših državah in v nekaterih državah so v resnici začeli gospodari- ti več ali manj po načrtu. Povsod so pa bili pri- siljeni, da so se začeli posluževati vsaj iz- jennih odredb ter omejevali gospodarsko svobodo.

Napori za obnovo gospodarstva

Čim delj je trajala kriza, tem jasneje je stopalo vsem pred oči, da gospodarske krize ne moremo odpraviti, če ne odpravimo nezaposlenosti in da je nezaposlenost naj- točnejše merilo za obseg krize. Toda ne- zaposlenost sama na sebi je postala vpra- šanje, ki je začelo skrbeti tudi one, ki jim je socialni čut lahko tuj. Najprej so za- čeli podpirati nezaposlene gnotno. To je

prav za prav prva reakcija na največje zlo našega časa. Seveda je pa v nekaterih dr- žavah ostalo samo še pri nezadostnem pod- piranju nezaposlenih. V drugih državah so pa tudi storili marsikaj drugega, da bi odpravili krizo. Na Angleškem so pora- bili velike vsote za podpiranje ter zavaro- vanje nezaposlenih. V Nemčiji in na šved- skem so začeli najprej skrbeti, da najdejo delo nezaposlenim. V Ameriki so kmalu spoznali, da brezdelje in miloščinarstvo demoralizirata ljudi. Prizadevanja, da šte- vilno nezaposlenih zmanjšajo, pa tudi niso bila zaman. Nezaposlenost je dosegla vi- šek 1. 1932. Ako označimo stanje nezapo- slenosti 1. 1929 s 100, moramo nezapo- slenost 1. 1932 jeseni označiti z 280, kar po- meni, da se je nezaposlenost povečala sko- raj za 200%. Lani je indeks nezaposleno- sti znašal 217, kar pomeni, da je število nezaposlenih začelo padati v začetku leta 1933. Seveda pa ni začelo padati tako nag- lo, kakor je naraščalo. To je le posledica raznih ukrepov proti nezaposlenosti ter gospodarski krizi nekaterih držav. Ekspe- rimentov je bilo mnogo. Umetno so zviše- vali produkcijo in cene. Državni pora- čuni so imeli čedalje več deficita. Reorga- nizirali so denarni trg; odpravljali so zla- to valuto, zniževali obrestno mero, izdajali devizne odredbe. Najemali so razna notra- nja posojila. Na razne načine so financi- rali javna dela. Moramo priznati, da vse to ni bilo brez uspehov, vendar moramo tudi naglasiti, da je bilo to več ali manj umetno odpravljanje krize in ni posegalo radikalno v strukturo gospodarstva. Če vzamemo za primer Ameriko, kjer je bilo najbolj razvito liberalno gospodarstvo, sprevidimo, da je nezaposlenost tam še vedno izredno resen problem, čeprav so dosegli, da se je dvignila produkcija in cene pridelkov. Holandska, ki je obdržala zlato valuto in ki velja za eno najnapre- dnejših držav, je imela lani najvišje število nezaposlenih in najmanjšo produkcijo od 1. 1932. Primer posameznih držav omenja- mo zato, da pokažemo, da je kriza v neka- terih državah še vedno izredno ostra.

Primer Nemčije

Vzemimo primer Nemčije, ker je naj- zanimivejši. Koliko je trpelo gospodarstvo Nemčije zaradi krize, je težko ugotoviti. Zaradi notranje in zunanje vrednosti mar- ke je presoja še posebno otežkočena. Ne- dvomno je, da se je število nezaposlenih zelo zmanjšalo, po uradni statistiki za 20.2% do januarja lani, do letošnjega ja- nuarja pa še za 16.1%. To pa gre pred- vsem na račun povečanja industrijske pro- dukcije. Lani do junija so izdali za javna dela 5 milijard 400 milijonov RM, 3 miljar- de od tega je prispevala vlada. Večino te- ga denarja so izdali za delavce, ki so bili zaposleni pri obveznem delu ter torej slab- še plačani, da jih je bilo lahko zaposlenih več.

Zelo se je pa skrtil izvoz lani, in sicer

od 406 milijonov l. 1933 na 347 milijonov, kar je prav katastrofalno v primeru z le- tom 1929, ko je znašal milijardo in 55 mi- lijonov RM. Zaradi aktivnosti trgovinske bilance so skušali čim bolj omejiti uvoz. Javna dela so financirali s posojili, ki so jih dajale razne ustanove, n. pr. Družba za javna dela in banke. Financirali so ta- ko: Ko je odoben našt za kakšno javno delo, podjetje prejme menico od oblasti, ki je za delo odgovorna. Menico akceptira ta ali oni denarni zavod. Na podlagi tega akcepta jo lahko eskontira v katerikoli banki, rees- kontira pa v Državni banki. Za izplačilo menice jamči država. Razen tega je dr- žava uvedla potrdila o plačanih davkih pred izvestnim rokom kat garancijo (40% vsote plačanega davka) za posojila, ki jih je izdajala Državna banka. S temi ured- bami se je denarni obtok zelo povečal. Se- veda pa ima ta politika tudi slabe strani in so zato obremenjeni bodoči dohodki s hipoteko. Nemčija se je torej zadovoljila za več let naprej.

Nezaposlenost v posameznih državah

Popolne statistike o številu nezapo- senih, ni v nobeni državi. Točnejše so pa se- veda številke o zaposlenosti. Po podatkih, ki jih je zbral Mednarodni urad za delo, vidimo, da ni lani še v nobeni državi, raz- en Japonske, število zaposlenih doseglo višine 1. 1929. Če vzamemo za osnovo sta- nje 1. 1929 ter ga označimo z enoto 100, tedaj je znašal indeks nezaposlenosti lani v Franciji 3.745, kar je najvišje število, v Nemčiji 146, na Holandskem 399, v Bel- giji 1.458, v Švici 442, v USA 255, na Poljskem 333, v Angliji 162, na Japonskem 128. Ker je bilo lani na Japonskem prav- toliko zaposlenih kakor 1. 1929, imeli so pa vendar še nezaposlene, vidimo, da šte- vilno nezaposlenih narašča tudi z narašča- njem prebivalstva, česar navadno ne upo- štejavajo dovolj statistiki, zlasti ne pri nas. Zaposlenih je bilo lani v CSR v primeru z 1. 1929 (100) 75, prav toliko, kakor 1. 1933, v Franciji 77, Italiji 72, pri nas 90, v Nem- čiji 85, v Ameriki 75, v Švici 73, v Angliji 98. V Sovjetski Rusiji je bilo leta 1929 12.167.000 zaposlenih, lani pa 23.225.000 delavcev.

Mezde

Višina mezd je prav tako važna za pre- sojo gospodarskega stanja države kakor število nezaposlenih. Osnova je 1. 1929 (100). Nominalne mezde so znašale v Franciji 1. 1930 109, 1931 108, 1932 in lani 104; v Nemčiji 1. 1930 102, 1931 97, 1932 in lani 79; v Angliji so ostale mezde 1. 1930 nespremenjene, do 1. 1933 so se pa znižale na 95; dočim je lani znašal indeks 96. V Ameriki je znašal lani indeks višino pred krizo, najnižje so pa bile mezde leta 1933, ko je znašal indeks 83. V Rusiji: 1. 1930 107, 1931 125, 1932 150, 1933 165 in lani 193.

Krize še nismo prebrodili

Kdor bi se oziral samo na padanje šte- vila nezaposlenih od 1. 1932 in na dviga- nje produkcije, bi morda sodil, da se nam krize ni treba več bati. Če se pa ozremo še po nekaterih drugih številkah, vidimo, da je beda čedalje večja, kljub nekateri- mu zboljšanju. Najzanimivejša je nedvomo- no statistika o porabi živil. Vidimo, da po- raba najvažnejših živil pada v velikih ev- ropških državah. Kjer se kaže zboljšanje je še neznatno. Opažamo tudi, da se dvi- ga poraba slabših, cenejših živil na račun dražjih ter boljših. V Nemčiji je padla po- raba masla in masti. Poraba se je zmanj- šala že prej ter niso na njo vplivale le (po- znejše) devizne odredbe.

Toda, ker smo se že tolažili vsa leta, da kriza popušča, ne bomo jemali upanja upajotim tudi zdaj, ko se v resnici za- čeli kazati nekateri znaki zboljšanja. Ugo- tavljamo samo, da zboljšanje ni splošno; da ni prišlo do izraza še v mnogih dr- žavah in da je bila v nekaterih državah kri- za šele lani najgobja; da se je gospodar- sko stanje v nekaterih državah poboljšalo samo na videz, ker je zato žrtvovalo naj- več delavstvo ter so zato obubožali, še bolj- nižji in srednji sloji; da so krizo odprav- ljali z raznimi finančnimi eksperimenti ter z notranjo zadolžitvijo, ki lahko ob neugodnih razmerah poostri ali zopet povzroči ostro, usodno krizo.

RADIO

Nedelja, 19. januarja.
8.00: Napoved časa, poročila. — 8.15: Telovadba (g. Ciril Soukal). — 8.45: Vese- la jutranja glasba (radijski orkester). — 9.45: Versko predavanje (p. dr. Roman Tomnec). — 10.00: Prenos cerkvenih glas- be iz stolnice. — 11.00: Koncert Prškega kvarteta. — 11.40: Mladinska ura: Stri- ček Matiček govori in poje. — 12.00: Na- povd časa, obvestila. 12.15: Plošče. — 15.00: Kmetijska ura: Organizirajmo sad- ne nasade (ing. Skubic). — 15.20: Nekaj za ples (plošče). — 16.00: Gospodinska ura: Higijena kmetičkega gospodinjstva (ga. dr. Amalija Smec). — 16.15: Pesem in ples. Sodelujeta oktet pevskih dr. rud. namešč. v Trbovljah in tamburaški orke- ster. — 19.30: Nac. ura: Slovenska duša v zgodovini jugoslov. naroda (Arsanda Gavrilović). — 20.00: Koncert lahke glas- be, radijski orkester. — 21.15: Arje iz ruskih oper Pole ga, Franja Bernot-Golo- bova. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebohtičnik«.

Ponedeljek, 20. januarja.

12.00: Zvoki iz Rumunije (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, obvestila. — 13.15: Revija glasbil (plošče). — 14.00: Vremen- sko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Zdrav- niška ura: Oslovske kašeli (g. dr. B. Ma- gajna). — 18.20: Kvartet Lisinski, plošče. — 18.40: Kulturna kronika: Slovenski sli- kar Fr. Kancig (dr. Fran Stele). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, po- ročila, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Jugo- slovenstvo v severni Dalmaciji (Dušan Si- nobad). — 20.00: Prenos opere iz Beogra- da.

Torek, 21. januarja.

11.00: Šolska ura: Preko Črne gore, Durmitorja in Sandžaka v Sarajevo (g. J.

Lapajne l. del.). — 12.00: Naši pevci, naše pevke (plošče). — 12.45: Vremenska napo- ved, poročila. — 13.00: Napoved časa, ob- vestila. — 13.15: Claude Debussy (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni te- čaji. — 18.00: Koncert Offenbachovih del. — 18.40: Zgodovina dežele vztrajajočega solnce (g. Fr. Tersegav). — 19.00: Napo- ved časa, vremenska napoved, poročila, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Zadrugi- štvno — element gospodar, napredka v Ju- goslaviji (Ivo Zorič). — 20.00: Revija naših harmonikarjev. Sodelujejo gs. Stan- ko Avgust, Rakuša Franc, Ivan Magister, Kokalj Lojze, Kovac Edvard, Praprotnik Marjan. — 21.00: Potovanje od severa proti jugu (radijski orkester). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, po- ročila. — 22.30: Angleške plošče.

ŠAH

Na trzoturnirju LSK za prvenstvo janua- rja sta zmagala Iskra in Preinhalke do- segla vsak po 8½ točk (85%). Tretji je bil Milan Vidmar ml. 7½, IV. Sikošek 6½, V. Kumelj 6, VI. Cibic 5½, VII. Gerzinič 5 točk; Muzlovič 4, Majcenovič in Simonič po 2 in Ivanuš 0 točk.

Iz Zagorja

Smrtna kosa. V Kotredežu je umrl 14. januarja Pfeifer J., ki je dosegel starost 90 let. Pokopali so ga v četrtku na tu- kajšnjem pokopališču. — V Kisovcu je umrla 45 let stara Gostiša Marija. K večnemu počitku so jo spremenili v tork domače pokopališče. — Naj v miru po- vata! Prizadeti naša sožalje!

Iz Radeč

Kolovdacija šole v Podkrajju. V sredo je bila v Podkrajju pri Radečah kolovdacija nove šole. Predsednik komisije je bil sreski načelnik iz Krškega, člani pa sreski pro- svetni referent Ivan Horvat in zastopnik tehničnega oddelka banske uprave inž. arh. Saša Skubic iz Ljubljane.

Nadležno beračenje. Vsak dan prihajajo brezposelni delavci iz raznih krajev ter tr- kajo na usmiljena srca domačinov. Neka- teri so tako drzni, da odklanjajo ponujena jim živila ter zahtevajo — denar. Ako ga ne dobe, ozmerjajo prav s prostaki in iz- razi hišne gospodarje. Zeleli bi, da stopijo odločujoči činitelji tem delomrznem na prste.

Vlak ga je raztrgal. Blizu postaje Breg v tork ponoči povozil vlak neznanega mo- škega. Odrezal mu je glavo, noge in roke. Vzrok nesreče še ni pojasnjen. Preiskava bo ugotovila, ali gre za nesrečo ali samo- mor.

Roko.

Dva pri biljardu
— Zakaj ne sledeš sukničja?
— Ker imam zakrpano srajco.
— A ti?
— Ker nimam zašite srajce.

Posebna znamenja

Plačilni učij novega natakarka: Zapomni si: Kadar plača dama, imaš opraviti z za- koncem; če plača on, vedi, da je to elam- nat vdovec, če pa plača vsak zase, imaš opraviti z modernim zaljubljenim par- čkom.

*****MALI OGLASI*****

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, prekllici
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

*****RAZNO*****

Din 39.—
pri znani trvdki ALEKS. OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra c. 18. Trgovci popust. 8/R.

VSEGA V IZOBILJU
za malo denarja v veliki izbiri zimskih suken, oblek, Hubertov- sov, pumparice itd. pri Pra- skerju Sv. Petra cesta 14. 6/T

SVEŽA JAJCA debela zajam- čena 720 komadov Din 510.—, franko voznina razposila po povzetju G. Drechsler, Tuzla. 348

ROBERT GOLI
Ljubljana, Sehnburgova 3.
Fino perle in puh, Nankingi in francoski biseri za per- nice.

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, salonski orke- ster, pevčice. 5/T

50 par entlanje
zšuriranje, vezanje zaves, pe- rila, monogramov, gumbic, Velika zaloga perja a 6.75 Din. Julijana, Gosposvetska 12. 1/T

POUK
DRUGI prirojevalni tečaj
za
damska in moška oblačila
od 3. do 22. februarja 1936.
TEODOR KUNC
lastnik krojne šole
Ljubljana, Sv. Petra c. 4/II.

STANOVANJA
TRISOBNO stanovanje z vr- tom in kopalnico se pocieni od- da. Ogled dnevno od 8 do 10. ure. Rožna dolina, cesta IX, št. 7. Isotom enosobno za 200 Din 378

PISARNO
primerno za društveni lokal, v sredini mesta, z vhodom iz hod- nika ali stopnišča, išče s 1. ma- jem Zdrženju elekrotehničnih obrti za dravsko banovino, Ljubljana, nebotičnik III/n. 371

GLASBA
Za darila
Klavirske in kromatične harmonike
vsakovrstne spremiljave in specialitete le pri
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7

SLOVENSKE PLOŠČE
šaljive, kuplet, petje z godbo, harmonike že za Din 25.— samio pri
elektrotor
PASAZA NEBOTIČNIK

ŽENITEV
POSESTNICA v letoviškem kraju na Gorenjskem se želi poročiti z boljšim in starejšim gospodom z nekaj gotovine. Sa- mo rsne ponudbe s polnim na- slovom poslati na upravo lista pod »Resnost«. 336

STANOVANJA

TRISOBNO stanovanje z vr- tom in kopalnico se pocieni od- da. Ogled dnevno od 8 do 10. ure. Rožna dolina, cesta IX, št. 7. Isotom enosobno za 200 Din 378

PISARNO
primerno za društveni lokal, v sredini mesta, z vhodom iz hod- nika ali stopnišča, išče s 1. ma- jem Zdrženju elekrotehničnih obrti za dravsko banovino, Ljubljana, nebotičnik III/n. 371

GLASBA
Za darila
Klavirske in kromatične harmonike
vsakovrstne spremiljave in specialitete le pri
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7

SLOVENSKE PLOŠČE
šaljive, kuplet, petje z godbo, harmonike že za Din 25.— samio pri
elektrotor
PASAZA NEBOTIČNIK

ŽENITEV
POSESTNICA v letoviškem kraju na Gorenjskem se želi poročiti z boljšim in starejšim gospodom z nekaj gotovine. Sa- mo rsne ponudbe s polnim na- slovom poslati na upravo lista pod »Resnost«. 336

STANOVANJA
TRISOBNO stanovanje z vr- tom in kopalnico se pocieni od- da. Ogled dnevno od 8 do 10. ure. Rožna dolina, cesta IX, št. 7. Isotom enosobno za 200 Din 378

PISARNO
primerno za društveni lokal, v sredini mesta, z vhodom iz hod- nika ali stopnišča, išče s 1. ma- jem Zdrženju elekrotehničnih obrti za dravsko banovino, Ljubljana, nebotičnik III/n. 371

GLASBA
Za darila
Klavirske in kromatične harmonike
vsakovrstne spremiljave in specialitete le pri
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7

SLOVENSKE PLOŠČE
šaljive, kuplet, petje z godbo, harmonike že za Din 25.— samio pri
elektrotor
PASAZA NEBOTIČNIK

ŽENITEV
POSESTNICA v letoviškem kraju na Gorenjskem se želi poročiti z boljšim in starejšim gospodom z nekaj gotovine. Sa- mo rsne ponudbe s polnim na- slovom poslati na upravo lista pod »Resnost«. 336

STANOVANJA
TRISOBNO stanovanje z vr- tom in kopalnico se pocieni od- da. Ogled dnevno od 8 do 10. ure. Rožna dolina, cesta IX, št. 7. Isotom enosobno za 200 Din 378

PISARNO
primerno za društveni lokal, v sredini mesta, z vhodom iz hod- nika ali stopnišča, išče s 1. ma- jem Zdrženju elekrotehničnih obrti za dravsko banovino, Ljubljana, nebotičnik III/n. 371

GLASBA
Za darila
Klavirske in kromatične harmonike
vsakovrstne spremiljave in specialitete le pri
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7

OGLEJTE SI
veliko izbero dvokoles, otroških in igračnih vo- zičkov, invalidskih vozil, prevoznih triciklov, motorjev, šivalnih strojev, pneumatike in raznih delov.
CENE ZNIZANE!
»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

CENIKI FRANKO!
»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

BODOČNOST je za vas NEZNANA DEŽELA

Če hočete spoznati vašo življenjsko pot, ne oklevajte, ampak pišite astrologu, ki bo neizmerno in sodeljiv vodnik Vaše življenjske sreče. Gotovo se Vam je že dogodilo, da ste prišli v neznane kraje, kjer niste poznali cest in poti. V takem položaju se niste prepustili golemu slučaju in predali temni negotovosti, temveč ste popražali kakoga domačina, da Vam pokaže, kaj in kam? Zakaj bi ne popražali, kadar gre za vaše najbolj zaželeno spozna- nje, za vaše bodočnost? Zakaj tavate v negotovosti in trdovratno hodite po neznanih potih življenja, ko pa bi ven- dar radi dosegli srečo, ljubezen in blagostanje. Nevarnost pa je, da vse to izgubite in Vam sreča uteče sadnji hip. Tu Vas morda čaka bogata, lju- beča žena, tu Vas čaka karijera, bla- gosloje, vi pa se trdovratno držite svojih naved. Lotite se! Lotite se! Vam odmakajo! Zakaj pa izbirate slabe številke in igrate v nepovojnem času?

V takih vsehvalnih momentih se prepustite golemu slu- čaju in njegovim kapricam. Nametno da bledite v negoto- vosti, nametno da izgubite, pišite astrologu, da ga vpra- šate za nasvet. On je poklican, da Vam bo odkril in razpen vodnik Vaše sreče. Zahtevajte od njega Vašo življenjsko prognozo, da boste spoznali smer Vaše bodočnosti in tili po tej poti sreči in uspehom nasproti. Spoznali boste jasno in natančno to, kar morate storiti za blagor in uspeh pri vseh delih in podjetjih, ter pri Vaših odločitvah. Grafološki bureau Vam pokaže v Vaši življenjski pro- gnosti pot do Vaše sreče in Vam nameniene usode. Vsek dan nam polta prinese dokaz našega dela in sa- bralo naših klientov. Prosim, čitajte!

»Za vsebino Vašega poslanega dopisa, s seznamom na studi- j mojega življenja in moje psihonealije, se Vam napriredneje zahvaljujem. Vas Vaša povzvala in navedi, so sa moje bo- dočnosti življenjske važni. Sem zelo vesel, ker se vas Vaše napovedi izpolnjujejo. Čudim se samo, kako ste mogli podati tako točen opis mojega prošlega življenja in mojih neuspehov. Sedaj vem, ko so se začele Vaše napovedi izpol- njevati, kdo je moj vodnik na moji bodoči življenjski poti. Da Vam pisemno izrazim zahvalo, ne je napolni tudi literar- ski uspeh. Ki sem ga dosegel v predem kole kolejskega igranja. Zahvaljujem se Vam sa Vaše delo. Vam velno hvaležen — Jernej Kavčič, dipl. tehnik, Maribor.«

Plašite brez odloga, pošljite še danes Vaš rokovni in rojst- ni datum ter 30 Din kot honorar sa Vašo psihonealizo in akcio Vaše življenjske prognoze. Steina in točna adresa se glasi:

Grafološki bureau — CELJE
poštni predal 166.

Grafološki bureau — CELJE
poštni predal 166.

Grafološki bureau — CELJE
poštni predal 166.

Grafološki bureau — CELJE
poštni predal 166.

Ogromno zalogo blaga za preobleko pohištva

prilporeča
A. & E. Skabernè
Ljubljana
Oglejte si izložbo

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAPLJEVA 5
IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA

ZA CENI. NAROČBE

ZA CENI. NAROČBE

ZA CENI. NAROČBE

ZA CENI. NAROČBE

ZA CENI. NAROČBE

ZA CENI. NAROČBE